

„E necesar să creăm locuri de muncă în Republica Moldova, să protejăm producătorii autohtoni”

Interviul „Monitorul de Business” cu Ludmila Negruță, director general al fabricii „Viorica-Cosmetic”, președinte al Asociației Naționale a Producătorilor din Moldova

Foto: IDIS „Viitorul”

MB: Care a fost rolul Asociației Dvs. în contextul crizei economice? În ce măsură v-a ajutat faptul că sunteți membru al acestei Asociații?

LN: Pentru depășirea crizei economice globale, reieșind din obiectivul principal al Statutului Asociației, și anume crearea condițiilor favorabile pentru activitatea producătorilor autohtoni, eliminarea barierei în activitatea de antreprenariat, au fost înaintate propuneri concrete, inclusiv organelor administrației publice centrale, pentru a susține producătorii locali. Realizarea propunerilor și măsurilor privind protejarea producătorilor autohtoni este mult mai efektivă atunci când acestea vin din numele

Asociației Naționale a Producătorilor din Moldova. În final, măsurile acceptate se reflectă nu numai asupra membrilor Asociației, dar și asupra tuturor agențiilor economice.

Efectul negativ al crizei se răsfrânge tot mai pronunțat asupra producătorilor autohtoni. Considerăm că situația ar fi cu mult mai bună, dacă piața internă ar fi protejată de produse importate ieftine de o calitate inferioară. Protejarea pieței interne ar putea fi realizată prin aplicarea reglementărilor tehnice pentru produsele respective. La etapa elaborării legislației, ajustării aspectelor tehnice, este foarte necesară o conlucrare mai efektivă între ministerele de specialitate și producători, dat fiind faptul că scopul principal este comun – crearea și menținerea condițiilor favorabile pentru activitatea producătorilor autohtoni.

Drept exemplu poate servi anularea Ordinului MEC nr.36 din 12.03.09 necesită urgentarea elaborării și implementării într-un termen cât mai restrâns a măsurilor concrete privind unele instrumente de protejare a pieței interne de importul mărfurilor de o calitate inferioară și a produselor contrafăcute.

Continuare în pagina 2

Știri pe scurt

IDIS „Viitorul” a organizat, pe 05 noiembrie, împreună cu Camera de Comerț și Industrie (CCI) Edineț, o masă rotundă, cu tema „**Agenda Locală de Business și criza economică în Republica Moldova – măsuri pentru susținerea sectorului real**”.

La ședință au fost dezbătute măsurile urgente ce trebuie întreprinse pentru minimizarea efectelor crizei economice în sectorul real al Republicii Moldova cu scopul de a contribui la menținerea capacității de concurență a companiilor autohtone și a stimulării activității antreprenoriale din țară, în cadrul procesului Agenda Națională de Business, susținut de Camera de Comerț și Industrie din Moldova și Confederația Națională a Patronatelor.

La masa rotundă au participat membri CCI, reprezentanții asociațiilor bancare, a administrației locale precum și a cercurilor largi a comunității de afaceri și a organizațiilor neguvernamentale.

Mai multe informații despre Agenda de Business puteți găsi la: www.business.viitorul.org.

Continuare din pagina 1

Actualmente, producătorii autohtoni sunt obligați să respecte întocmai cerințele standardelor sistemului calității produselor în Republica Moldova, care sunt cu mult mai înalte comparativ cu cele similare în alte țări. Considerăm că protejarea producătorului autohton ar fi posibilă prin:

- stabilirea pe piața internă a cotelor speciale pentru marfa de import pentru fiecare domeniu, reieșind din posibilitățile de producere a producătorilor autohtoni; sau introducerea și aplicarea unor taxe, prin modificarea tarifului vamal, la importul producției (mărfurilor) similare cu cele produse în țară;
- este necesară anularea taxelor vamale la importul de către producătorii autohtoni a materiei prime (ingredientelor) necesare pentru producția finită, care nu este în țară.

MB: Care au fost cele mai mari probleme cauzate de criză?

LN: Fiindcă în cadrul Asociației sunt întreprinderi din diverse domenii de activitate, și problemele sunt diverse.

Practic, la toate întrunirile, la care participă reprezentanților organelor publice centrale și agenților economici, este abordată chestiunea privind protejarea pieței interne de produsele contrafăcute; neadmiterea importului ilegal; reglementarea importului produselor, precum și aplicarea unor taxe speciale la import prin modificarea tarifului vamal; legalizarea bazei normative, adică revizuirea, perfecționarea, ajustarea Reglementărilor tehnice la standardele conexe a altor țări pentru produsele ramurilor economiei naționale; modificarea unor acte legislative și normative, în special a celor ce țin de politica fiscală. A mai fost menționată și problema insuficienței cadrelor calificate, atât de specialiști, cât și de muncitori, în majoritatea sectoarelor economiei naționale, precum și multe altele.

MB: Care piață a fost mai grav afectată de criză: internă sau externă?

LN: La această întrebare e dificil de a răspunde prompt. Deoarece din cauza crizei economice globale a scăzut puterea de cumpărare a populației, au fost afectate atât piața internă, cât și cea externă. Producătorii la care ponderea exportului a constituit mai mult decât 50 la sută sunt afectați de micșorarea exportului pe piața externă. Desigur, a devenit mai costisitoare materia primă procurată peste hotare, însă ne confruntăm cu multiple probleme și pe piața internă. De aceea am și menționat deja că o problemă majoră constă în protejarea pieței interne de importul ilegal, de produsele care nu corespund standardelor calității.

MB: Ce lecții/concluzii ați tras pentru viitor?

LN: Istoria economică mondială nu a cunoscut o asemenea criză. Începutul a fost când economia globală era în ascensiune, când nu erau prezente cataclismele naturale de proporții

și războaiele mondiale. Criza te impresionează prin proporțiile sale. Nu este nicio ramură a economiei care să nu fie afectată de criză. Se schimbă strategiile și tacticile, se schimbă măsurile de stabilizare a economiei, dar cauzele rămân necunoscute și măsurile întreprinse nu sunt efective. După părerea mea, pînă când opinia mondială nu va cunoaște adevăratele cauze ale crizei, nu vom putea lua învățăminte din experiența istorică negativă și nu vom putea elabora un sistem de protecție anticriză eficient.

MB: Care ar fi prioritățile de inclus în programul anticriză al Guvernului?

LN: În primul rând, consider că e necesar de a întreprinde cât mai operativ toate măsurile respective în vederea protejării consumatorului, promovării și susținerii producătorului autohton, pieței interne, de a menține o stabilitate în sistemul de impozitare, de a înăspri controlul în sectorul vamal, de a micșora rata dobânzii la credite; de a analiza și a introduce un sistem de reducere a poverii administrative și fiscale pentru desfășurarea afacerilor, de a elimina barierele administrative care stau în calea investitorilor.

Totodată, considerăm că este foarte important ca, la implementarea oricărui document de politici, autoritățile publice să examineze mai întâi efectele materiale și nemateriale, avantajele și dezavantajele și numai după aceasta să ia o decizie finală, echilibrată.

Criza mondială a pierdut din intensitatea sa și în multe țări procesul de recesiune s-a stopat. Aceasta este rezultatul activității guvernelor acestor țări, care este îndreptat către protecția producătorilor și a pieței interne.

Republica Moldova tinde spre Uniunea Europeană – dar aceasta nu presupune numai vize și legalizarea muncii pentru cetățenii moldoveni care, de altfel, sunt nevoiți să muncească peste hotare.

E necesar să creăm locuri de muncă în Republica Moldova, să protejăm producătorii autohtoni. E necesar de protejat atât ramura zahărului, cât și a produselor de cofetărie, industria conservelor, produsele de lactate, cosmetice, patiserie, tutunărie, precum și alte ramuri a economiei naționale, cum se procedează în Uniunea Europeană.

De exemplu, nu este corect când taxa vamală de import la zahăr este de 30%, plus taxa specială 38%, iar la caramelă (în componența căruia intră 70% de zahăr) taxa vamală este de 15%. Aceeași situație este și în industria conservelor – producerea gemurilor și a dulcețurilor, sucurilor, copturilor. Trebuie armonizate urgent măsurile de protecție asupra zahărului și a produselor de cofetărie cu legislația europeană.

Monitorul de Business
Marin Gurin

Cheia investitorului pentru ușa monopolizată a economiei noastre

Volumul neînsemnat al investițiilor străine în economia Republicii Moldova este unul din motivele situației economice și sociale grave în care ne aflăm. Acestea contribuie pozitiv la dezvoltarea țării în lipsa resurselor financiare proprii pentru investiții. Există o corelație pozitivă între stocul de investiții străine directe pe cap de locuitor și competitivitatea economiei naționale. Aceasta fiind cauza pentru care țările lumii intră în competiție directă pentru atragerea investițiilor.

Această concurență, a condus la reformarea multor state, prin perfecționarea legislației în domeniul antreprenoriatului și crearea unui climat favorabil de afaceri. Astfel fluxul de investiții străine într-o țară denotă gradul de dezvoltare și gradul de credibilitate în economia ei.

Criza economică globală a diminuat esențial investițiile străine directe (ISD) globale. În Republica Moldova situația a fost agravată de instabilitatea politică din această perioadă care a afectat atât investițiile străine, cât și cele naționale.

Astfel, după o scădere a ISD în primul trimestru 2009, față de primul trimestru 2008, de 6 ori, ISD în trimestrul II 2009 au scăzut față de trimestrul II 2008 de cca 14 ori. Potrivit experților economici, valoarea ISD pentru anul 2009 este estimată la 200 mln USD, comparativ cu 350 mln dolari US pentru anul 2008. Stabilitatea politică - care a lipsit pe parcursul întregului an - este un factor important pentru stimularea investițiilor private și publice. În acest sens, de la noua guvernare se așteaptă îmbunătățirea climatului de afaceri prin eliminarea tuturor barierelor și utilizarea eficientă a creditelor externe destinate proiectelor de infrastructură.

După ce Guvernul Republicii Moldova a finalizat negocierile cu Fondul Monetar Internațional (FMI), iar acordul la care s-a ajuns ar putea credita Moldova cu împrumuturi în valoare de 590 de milioane de dolari în următorii trei ani, s-a anunțat că cota 0 la impozitul pe profitul reinvestit va rămâne în vigoare până în 2012, după care va fi introdusă cota de impozitare de 10%. În acest context, sper că se va lua în considerare regula de aur a politicii fiscale adoptată de premierul Marii Britanii, Gordon Brown. Regula de aur spune că într-un ciclu economic, guvernarea se va împrumuta numai pentru a investi și nu pentru a crea cheltuieli curente.

Asociația Investitorilor Străini din R. Moldova (FIA) a expus careva recomandări în ediția anului 2009 a „Cărții Albe” pentru îmbunătățirea mediului de afaceri, principalele fiind: anularea restricțiilor impuse companiilor cu capital străin în privința achiziției terenurilor agricole, revizuirea legislației actuale privind restituirea TVA, prevederea unei noi legi privind protecția concurenței, permisiunea companiilor de a instrui și elibera certificate de studii profesionale.

Recent, se observă o tendință a investitorilor străini de a fi mai prudenți și mulți nu fac investiții mari în lipsa certitudinii privind regulile de desfășurare

a businessului în Moldova. În încercarea de a evita criza economică, agenții economici, de asemenea, aplică principiul lui Pareto sau regula 80/20, care spune că: “80% dintre efecte sunt generate de 20% dintre cauze”. Considerăm următoarele direcții de modificare a climatului investițional în Republica Moldova:

* nu este suficientă existența unui cadru juridic puternic pentru atragerea investițiilor, importantă fiind respectarea supremației legii. Pentru a stimula investițiile, Legea cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător nu trebuie doar adoptată, ci trebuie implementată în mod echitabil și universal.

* procesul de privatizare nu și-a fixat un scop în sine cu privire la atragerea investițiilor străine. Regulamentul cu privire la contractul de achiziție a mărfurilor și serviciilor pentru beneficiarii de stat prevede că pot fi contractați toți agenții economici din RM sau din străinătate, organizați și dotați corespunzător pentru realizarea achiziției publice, care au drept legal de a desfășura acest gen de activitate. În realitate, practicile de distribuire a contractelor de achiziții publice au fost acordate în mod preferențial unor competitori autohtoni, deseori puțin eficienți. Procesul privatizării trebuie continuat în mod transparent, iar numărul obiectelor supuse privatizării trebuie să crească.

* acordarea facilităților fiscale nu poate crea în mod artificial un climat economic favorabil, nu poate compensa gradul redus al bazei industriale sau rezolva problemele privind stabilitatea politică. Aceasta este mult mai importantă în etapa a doua a deciziei investiționale, când din lista posibilelor amplasamente pentru investiții stabilite la etapa I, existența stimulentele poate favoriza una din ele.

* birocrăția și transparența. Cu cât vor exista mai multe formalități, reglementări excesive și intervenții din partea guvernului, cu atât probabilitatea existenței corupției și a mitei ca metode de ocolire a sistemului va fi mai mare.

* economia tenebră. Este necesară o inversare a trendului economiei necontabilizate. Ordonarea stabilă a sistemului fiscal, atenuarea constrângerilor birocratice va duce la stoparea migrației agenților economici spre sectorul necontabilizat.

* deși a fost creată Organizația de Promovare a Exporturilor și Atragere a Investițiilor (MIEPO), nu se simte aportul acesteia la atragerea investițiilor străine în țară. MIEPO trebuie să contribuie la atragerea prin abordarea directă a investitorilor cu proiecte și propuneri, acordarea serviciilor pre și post-investiționale, investitorilor potențiali și a celor actuali.

* în cazul Agenției Naționale de Protecție a Concurenței (ANPC), este necesară perfecționarea legislației în domeniul concurenței, stabilirea în mod exhaustiv a metodologiei și instrumentelor utilizate pentru detectarea și monitorizarea acțiunilor anti-concurență, limitele de control.

* infrastructura nedezvoltată este una din problemele majore ale economiei moldovenești, care împiedică creșterea economică și desigur, atragerea investițiilor străine. Numai investițiile publice în infrastructură vor permite investitorilor să atragă atenția asupra avantajelor oferite de Republica Moldova.

Stanislav Dobrovolschi, manager investiții „Invest Consult”

Sursa: Politik

Acest material apare în cadrul programului „Consolidarea mediului privat de afaceri în RM” prin Agenda Națională de Business, cu sprijinul CIPE (SUA). Acest material reflectă doar opiniile autorilor săi.

www.cipe.org

Centrul Internațional pentru Inițiativă Privată
1155 15th Street, NW Suite 700, Washington,
D.C. 20005, USA

www.viitorul.org

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiativă Sociale (IDIS) „Viitorul”
Str. Iacob Hâncu 10/1, Chișinău MD-2005 Republica Moldova
tel. +373 22 22 18 44 fax. +373 22 24 57 14
office@viitorul.org